

«Гідність у моменти, коли ми втрачаємо ґрунт під ногами»

Що таке гідність? Коли людина її втрачає, і як може відновити? Для деяких ці питання не мають великого значення, але саме гідність як спосіб служіння чомусь вищому була головним двигуном розвитку суспільства упродовж багатьох тисячоліть.

Хотів би почати з того, що гідність для мене означає здатність найкращим чином змінюватися або реагувати на ті проблеми чи завдання, які виникають. Цю ідею можна проілюструвати кількома прикладами. У книзі Оксфордського університету *"Віра. Дуже короткий вступ"* Роджер Трігт описує, як людина вже від народження може мати відчуття чогось вищого, і це допомагає їй пояснювати навколишній світ. Інший показовий приклад — Гебеклі-Тепе, кам'яний храм, збудований на території сучасної Туреччини багато тисячоліть тому. Деякі дослідники вважають, що саме зведення подібних святинь стало поштовхом до переходу людства від мисливсько-збирального способу життя до відтворювальної економіки. Це свідчить про те, що гідне служіння вищим цілям завжди сприяло розвитку людства та його еволюції.

Продовжу тим, що є ближчим до розуміння людей моєї культури, а саме — з точки зору православ'я. Іоанн Златоуст, один із трьох Вселенських святих і вчителів Церкви, у своєму тлумаченні *Книги Буття* зазначає, що Бог поступово відбирав у людини її привілеї. Спершу це проявилось у вигнанні з раю, а згодом — у змішанні мов, коли людство почало забувати про Бога. Ці події можна сприймати як приклад того, як втрата духовної гідності та відхід від вищих цілей призводили до обмежень і випробувань для людини. Безсумнівно, ці події стали великою катастрофою для людей того часу, значно серйознішою, ніж те, що ми переживаємо зараз. Проте якби цього не сталося, можливо, і нас із вами не було б. Сьогодні існує думка, що стабільність у житті — це благо. Водночас саме в моменти, коли ми втрачаємо ґрунт під ногами, виникають найтворчіші періоди, що дарують справжню свободу дій і залишають нас наодинці з власним внутрішнім світом — тим, від чого багато хто намагається сховатися у повсякденній рутині. І, як можна зрозуміти з цього, саме ці моменти є особливими — тоді потрібно проявляти гідність у готовності до змін і в усвідомленні того, що старий світ став минулим саме тому, що призвів до катастрофи. Відроджувати його немає сенсу. Це ті моменти, коли за темрявою та невизначеністю, яку так важко витримати, приховується нове, значно цікавіше життя. Особливо якщо зустріти зміни з гідністю й усвідомити, що саме необхідно змінити в тому справжньому "я", яке повністю відкривається в таких випробуваннях.

Іншими словами, втрата ґрунту під ногами є моментом найвищої, можна сказати, божественної педагогіки, що нагадує людині про її обмежену здатність повністю керувати своїм життям. Прояв гідності в такі моменти полягає в прийнятті цієї істини, відмові від застарілих уявлень і готовності перейти до нових способів життя.

Отже, гідність у моменти, коли ми втрачаємо ґрунт під ногами полягає у тому, щоб побачити, прийняти та впровадити до життя саме те що жадає нова, прибула реальність, це – глибока довіра до світу, Бога та механізм серйозного зростання над самими собою. "Господь ніколи не допустив би зла, якби не міг звернути його на благо для нас" – Блаженний Августин.